

Úvodní stránka>Vaše práva>Oběti trestných činů>Odškodnění>Pokud se má o mé žádosti rozhodnout v této zemi

Pokud se má o mé žádosti rozhodnout v této zemi

Za jaký druh trestného činu mohu být odškodněn?

Česká republika poskytne peněžitou pomoc obětem trestných činů, kterým byla způsobena škoda na zdraví a také pozůstalým po obětech, které následkem trestného činu zemřeli. Dále mají nárok na peněžitou pomoc oběti trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a týrané děti.

Za jaký druh újmy mohu být odškodněn?

Peněžitá pomoc slouží k překonání zhoršené sociální situace, jež následkem trestného činu nastává, nenahrazuje povinnost pachatele nahradit škodu, kterou oběti způsobil.

Pozůstalým se peněžitá pomoc poskytuje v paušální částce, oběti, kterým byla způsobena škoda na zdraví, mohou žádat o pomoc také v paušální výši (jež je odstupňovaná od míry způsobených následků), nebo mohou uplatnit nárok na náhradu vynaložených nákladů léčení či náhradu ušlého výdělků. Oběti trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti či týrané děti mohou žádat o úhradu nákladů na terapii vynaloženou ke zmírnění utrpení nemajetkové újmy.

Mohu získat odškodnění, pokud jsem příbuzný oběti nebo osoba závislá na oběti, jež zemřela v důsledku trestného činu? Které příbuzné či závislé osoby mohou získat odškodnění?

Ano, pozůstalí po obětech, které následkem trestného činu zemřeli, mají právo na peněžitou pomoc a to tehdy, pokud jde o rodiče, manžela, registrovaného partnera, dítě či sourozence zemřelého a v době úmrtí se zemřelým žili ve společné domácnosti, nebo tehdy, jde-li o osobu, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu.

Mohu získat odškodnění, pokud jsem příbuzný oběti nebo osoba závislá na oběti, jež přežila trestný čin? Které příbuzné či závislé osoby mohou získat odškodnění v takovém případě?

V takovém případě právo na peněžitou pomoc nemáte.

Mohu získat odškodnění, pokud nejsem státním příslušníkem některé ze zemí EU?

Můžete, pokud máte trvalý pobyt či oprávněně pobýváte na území jiného státu EU a stal jste se obětí trestného činu spáchaného v České republice, nebo pokud na území ČR oprávněně pobýváte déle než 90 dní a stal jste se obětí trestného činu spáchaného v této zemi, pokud jste na území ČR požádal o mezinárodně právní ochranu či Vám byl udělen azyl nebo doplňková ochrana, případně za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou.

Mohu žádat odškodnění od této země, pokud zde žiji a pocházím odsud (tato země je zemí mého bydliště nebo státní příslušnosti), i když byl trestný čin spáchan v jiné zemi EU? Mohu tak učinit místo toho, abych požadoval odškodnění v zemi, kde k trestnému činu došlo? Pokud ano, za jakých podmínek?

Jste-li státním občanem České republiky, máte právo na peněžitou pomoc od ČR bez ohledu na to, v jaké zemi byl trestný čin, jehož jste se stal obětí, spáchan.

Musím trestný čin oznámit nejdříve policii, abych mohl požadovat odškodnění?

Ano, toto je nezbytnou podmínkou.

Musím počkat na výsledek policejního vyšetřování či trestního řízení, než mohu podat žádost?

Není nutné vyčkat výsledku vyšetřování, peněžitou pomoc je možné poskytnout, pokud na základě dosavadního šetření orgánů činných v trestním řízení není pochyb, že byl spáchan trestný čin a že jsou naplněny zákonné předpoklady pro vznik práva na peněžitou pomoc.

Musím nejprve požadovat odškodnění od pachatele – pokud byl identifikován?

Pokud neuplatníte své právo na náhradu škody po pachateli, může být peněžitá pomoc snížena, nebo dokonce i nepřiznána.

V případě, že pachatel nebyl identifikován nebo nebyl odsouzen, mohu přesto uplatnit nárok na odškodnění? Pokud ano, jaké důkazy musím předložit na podporu své žádosti?

Zde je třeba odlišit, zdali je situace taková, že pachatel není znám, či osoba pro daný skutek stíhaná nebyla shledána vinnou, přestože je zjevné, že k trestnému činu došlo (tedy, že skutek se stal, jen jej mohl spáchat kdosi jiný). V takovém případě Vám právo na peněžitou pomoc svědčí. Pokud ovšem došlo ke zproštění pachatele proto, že stíhaný skutek vůbec není trestným činem, právo na peněžitou pomoc Vám bohužel svědčit nemůže. Při posuzování žádosti se vychází primárně z materiálů shromážděných orgány činnými v trestním řízení, na Vás bude doložit míru způsobené újmy a případně též zohlednitelné škody (nákladů léčení a ušlého výdělků).

Je stanovena lhůta, v níž musím žádost o odškodnění podat?

Žádost je nutno podat do dvou let od okamžiku, kdy jste se o škodě dozvěděl, ne však později, než 5 let ode dne spáchaní trestného činu. Uplynutím byt' jedné z těchto lhůt právo na poskytnutí pomoci zaniká.

Na jaké ztráty a výdaje se odškodnění vztahuje?

a) U obětí trestného činu:

– majetkovou (jinou než psychickou) újmu:

náklady na zdravotní péči týkající se zranění (lékařské ošetření – ambulantní a nemocniční péči, rekonvalescenci) - ANO

dodatečné potřeby nebo náklady vzniklé v důsledku zranění (tj. péči a pomoc, dočasnou a trvalou péči, dlouhodobou rehabilitaci, úpravu bydlení, zvláštní pomůcky atd.)

pokud půjde o výdaje přímo spojené s nápravou zdravotního stavu, pak ano (zvláštní pomůcky či léčebnou péči nebo rehabilitaci)

zranění s trvalými následky (např. invalidita a další trvalá postižení)

ušlý zisk během lékařské péče a po ní (zahnuje ušlý zisk a ztrátu schopnosti vydělávat či snížení prostředků na obživu atd.) - ANO

ztrátu příležitostí - NE

náklady spojené se soudním řízením týkajícím se události, která vedla k vzniku předmětné škody, jako jsou právní poplatky, soudní výlohy) - NE

odškodnění ukradeného či poškozeného osobního majetku - NE

Jiné - NE

– psychickou (morální) újmu:

bolest a utrpení oběti - NE

b) U oprávněných osob nebo příbuzných obětí:

– majetkovou (jinou než psychickou) újmu:

náklady na pohřeb - NE

náklady na zdravotní péči (např. terapii pro rodinného příslušníka, ambulantní a nemocniční péči, rehabilitaci) - NE

ztrátu prostředků na obživu či ztrátu příležitostí - NE

– psychickou újmu:

bolest a utrpení příbuzných nebo oprávněných osob / odškodnění přeživších, pokud oběť zemřela - NE

Vyplácí se odškodné jednorázově, nebo v měsíčních splátkách?

Peněžítá pomoc se vyplácí jednorázově.

Jak by mé vlastní jednání ve vztahu k trestnému činu, můj trestní rejstřík nebo nedostatečná spolupráce během řízení o odškodnění mohly ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo vyšší částky, kterou dostanu?

Vaše trestní minulost je pro vznik práva na peněžitou pomoc nerozhodná, pokud ovšem nespolupracujete s orgány činnými v trestním řízení na objasnění skutku, nemůže Vám být peněžítá pomoc přiznána. Také Vám nebude poskytnuta pomoc, pokud jste se trestného činu účastnil jako spolupachatel.

Pokud neposkytnete v rámci řízení o peněžité pomoci potřebnou spolupráci, může být řízení zastaveno nebo Vaše žádost může být zamítnuta.

Jakým způsobem by mohla má finanční situace ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo jeho výši?

Jen tehdy, pokud by bylo zjevné, že se spácháním trestného činu Vaše sociální situace vůbec nezhoršila, by Vám peněžítá pomoc nemusela být přiznána.

Existují nějaká další kritéria, která by mohla ovlivnit mou šanci na získání odškodnění a/nebo jeho výši?

Pokud jste si vznik újmy nějakým způsobem spoluzavinil, může Vám být peněžítá pomoc snížena, nebo nepřiznána.

Jakým způsobem se odškodnění vypočítá?

Oběti, kterým byla způsobena prostá újma na zdraví, mohou žádat o paušální pomoc ve výši 10.000,- Kč.

Oběti, kterým byla způsobena těžká újma na zdraví, mohou žádat o paušální pomoc ve výši 50.000,- Kč.

Namísto paušální pomoci mohou oběti, kterým byla způsobena škoda na zdraví, žádat o peněžitou pomoc až do částky 200.000,- Kč, odpovídající prokázaným nákladům léčení a/nebo ušlému výdělku.

Pozůstalým náleží peněžítá pomoc v paušální částce 200.000,- Kč, s výjimkou sourozenců, kteří mají nárok na pomoc ve výši 175.000,- Kč.

Je stanovena minimální/maximální částka, která může být přiznána?

Jako oběť trestného činu, které byla způsobena škoda na zdraví či jako pozůstalý můžete získat nejvíce 200.000,- Kč, navíc platí, že v případě úmrtí může být peněžítá pomoc poskytnuta všem pozůstalým jen v celkové částce 600.000,- Kč a pokud je pozůstalých více, poskytnutá pomoc se přiměřeně zkrátí tak, aby byla maximální částka peněžité pomoci zachována.

Očekává se ode mne, že uvedu částku ve formuláři žádosti? Pokud ano, budou mi poskytnuty pokyny ohledně jejího výpočtu nebo ohledně jiných aspektů?

Ano.

Budou z odškodnění vyplaceného daným orgánem nebo subjektem odečteny částky, které obdržím za své ztráty z jiných zdrojů (jako je pojištění prostřednictvím mého zaměstnavatele nebo systému soukromého pojištění)?

Pouze pokud by se jednalo o pojištění kryjící povinnost pachatele k náhradě způsobené škody, což v českém právu prakticky připadá v úvahu u dopravních nehod a u pracovních úrazů.

Mohu obdržet zálohu na odškodnění? Pokud ano, za jakých podmínek?

Zálohy na peněžitou pomoc se neposkytují.

Mohu získat doplňující nebo dodatečné odškodnění (např. v důsledku změny okolností nebo zhoršování zdraví atd.) po vydání hlavního rozhodnutí?

Ano, do maximální přípustné výše peněžité pomoci.

Jaké podpůrné doklady musím ke své žádosti přiložit?

plnou moc, příp. doklad o příbuzenském vztahu s obětí

úmrtí list obětí

kopii policejní zprávy

kopii soudního rozhodnutí

zdravotní dokumentaci

účty za pobyt v nemocnici či související výdaje

účty za náklady na léčení

doklady o příjmu

Je třeba zaplatit nějaké správní nebo jiné poplatky poté, co je žádost podána a zpracovává se?

Ne.

Který orgán rozhoduje o žádostech o odškodnění (ve vnitrostátních věcech)?

Ministerstvo spravedlnosti.

Kam mám žádost zaslat (ve vnitrostátních věcech)?

Ministerstvo spravedlnosti.

Musím být přítomen během řízení, a/nebo když se rozhoduje o mé žádosti?

Ne.

Jak dlouho to (přibližně) trvá, než obdržím od daného orgánu rozhodnutí o žádosti o odškodnění?

O žádosti by mělo být rozhodnuto do 3 měsíců.

Pokud s rozhodnutím orgánu nejsem spokojen, jak ho mohu napadnout?

Podáním správním žaloby u soudu.

Kde mohu získat potřebné formuláře a další informace o tom, jak podat žádost?

Na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti, u nevládních organizací zabývajících se pomocí obětem trestných činů, u Probační a mediační služby.

Existuje speciální telefonní linka nebo internetové stránky, které mohu využít?

Ne.

Mohu si vyžádat při přípravě žádosti právní pomoc (pomoc od právníka)?

Ano, ovšem na své náklady.

Existují nějaké organizace na podporu obětí, které mi mohou pomoci požadovat odškodnění?

K největším patří Bílý kruh bezpečí, pomoci obětem se také věnuje Probační a mediační služba ČR.

Poslední aktualizace: 26/03/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.